

Mere end 7 ud af 10 private sociale tilbud vil ikke omdannes til selveje

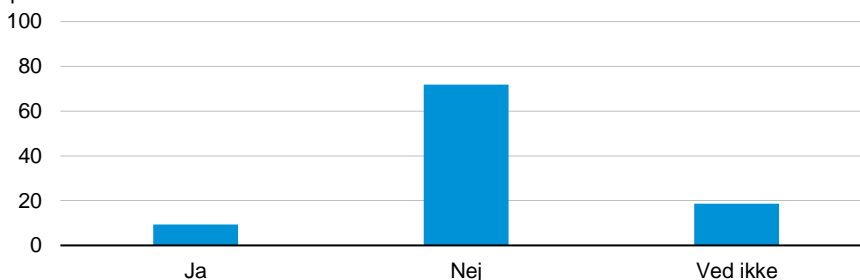
Socialministeren foreslog i september, at private sociale tilbud skulle omdannes til selvejende institutioner, hvis de vil fortsætte. Denne model ønsker lidt over 70 pct. af de private sociale tilbud imidlertid ikke, viser en ny spørgeskemaundersøgelse fra DI.

Størstedelen af private sociale tilbud ønsker ikke omdannelse til selveje

Socialministeren har tidligere givet udtryk for, at kræver private tilbud skal omdannes til selveje.¹ Men en ny spørgeskemaundersøgelse fra DI viser, at knap 72 pct. af de private sociale tilbud ikke ønsker at omdannes til selvejende institutioner.

7 ud af 10 private sociale tilbud vil ikke selvejemodellen

Private sociale tilbuds holdning til omdannelse af tilbud til selveje
pct.

Anm.: Antal tilbud: 139. Spørgsmålsformulering: Socialministeren har indkaldt Folketingets partier til forhandling om organiseringen af tilbuddene på socialområdet. Ministeren har foreslået, at det bliver et krav, at private tilbud skal omdannes til selvejende institutioner efter inspiration fra friskoleloven. At blive en selvejende institution betyder bl.a., at ejerskabet af dit private tilbud ikke længere er dit, men tilbuddet ejes af en fond eller forening. Det betyder også, at det ikke længere er muligt at trække overskud ud af virksomheden som afkast for de investerede midler. På denne baggrund vil du da overveje at omdanne dit tilbud til en selvejende institution?
Kilde: DI Spørgeskemaundersøgelse (2020).

¹ Ekstrabladet (2020). Nyt udspil: Vil stoppe børnehjems-baroner.

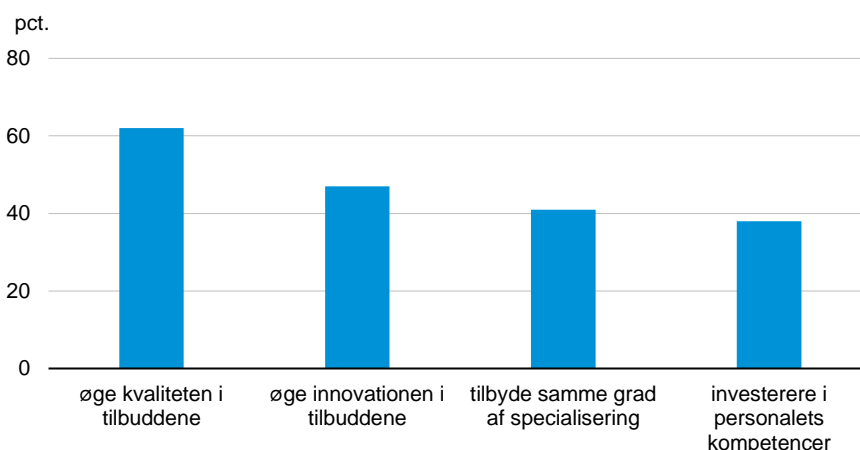
Kvalitetsmæssige be- væggrunde

DI har tidligere spurgt, om de private tilbud ville fortsætte på området, såfremt et loft over afkastet på investeringer i sociale indsatser blev gennemført - hvilket størstedelen af de private tilbud også var skeptiske omkring.² Blandt andet på baggrund af frygt for manglende muligheder for tilpasning af kapacitet og investeringer i nye innovative indsatser.

Samme kvalitetsmæssige argumenter findes også, når private tilbud skal begrunde deres afvisning af en omdannelse til selvejende institution. 6 ud af 10 mener ikke, at de vil kunne øge kvaliteten af deres tilbud i samme grad som i dag, hvis de skulle overgå til en selvejemodel.

Forøgelse af kvalitet, innovation og specialiseringsgrad har betydning

Hvorfor private tilbud svarer "Nej" til selvejemodellen. En omdannelse til selvejemodel vil ikke give os samme muligheder for, at...

Anm.: Antal besvarelser: 411. Spørgsformulering: Hvorfor ønsker du ikke at omdanne dit tilbud til en selvejende institution? Kun respondenter som har svaret "Nej" til foregående spørgsmål har haft mulighed for at svare. Der har været mulighed for at sætte flere krydser ved de enkelte udsagn. For den specifikke udsagnsformulering henvises til analysens metodeafsnit.

Kilde: DI Spørgeskemaundersøgelse (2020).

Næsten halvdelen (47 pct.) mener heller ikke, at en selvejemodel giver samme muligheder for at øge innovationen i de indsatser, som de private tilbud i dag tilbyder de udsatte borgere.

Derudover angiver 41 pct. af de private sociale tilbud, at de ikke vil have mulighed for at tilbyde samme grad af specialisering, innovation og kvalitet i samme grad som i dag tilbydes borgere og kommunerne som køber af ydelserne.³ Mens 38 pct. frygter manglende muligheder for at investere yderligere i personalets kompetencer.

² DI (2020). Politisk indgreb vil betyde færre investeringer i indsatser for udsatte borgere.

³ Problematikken med afspecialisering på området er tidligere blevet fremhævet. Se eksempelvis Socialpædagogerne (2010, 4). Status på det specialiserede sociale område – en survey. samt Nyegaard, M. (2020). Socialborgmester: Regeringen har stirret sig blind på børnehjemsbaroner. *Altin-get Social*.

**Organisatoriske bevæg-
grunde**

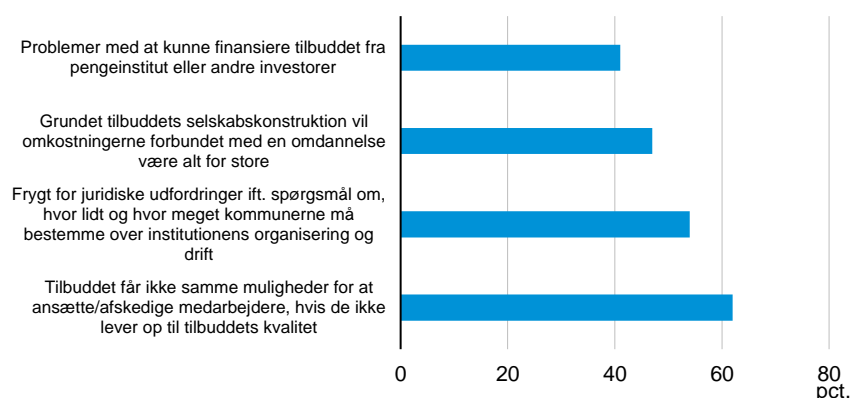
En af respondenterne uddyber kvalitativt:

”Jeg ville miste initiativet til at drive institution. Følelsen af ikke at kunne have indflydelse og bestemme i det man selv har skabt. Retten til at mene ting kan gøres på en anden måde, end den ensrettede tilgang som det offentlige trækker ned over (området).”

Det er dog ikke alene kvalitetsmæssige bevæggrunde, som de private sociale tilbud udtrykker bekymring for. Eksempelvis angiver fire ud af ti private sociale tilbud, at en omdannelse til selveje vil give problemer i forbindelse med finansiering af tilbuddet grundet lån fra pengeinstitutter eller andre investorer. Mens knap halvdelen (47 pct.) angiver en bekymring over de økonomiske omkostninger forbundet med en omdannelse.

Forøgelse af kvalitet, innovation og specialiseringsgrad har betydning

Kvalitetsmæssige begrundelser for private tilbuds bekymring for selvejemodellen

Anm.: Antal besvarelser: 411. Spørgsformulering: Hvorfor ønsker du ikke at omdanne dit tilbud til en selvejende institution? Kun respondenter (100 tilbud) som har svaret "Nej" til foregående spørgsmål har haft mulighed for at svare. Der har været mulighed for at sætte flere krydser ved de enkelte udsagn. For den specifikke udsagnsformulering henvises til analysens metodeafsnit.
Kilde: DI Spørgeskemaundersøgelse (2020).

En yderligere problematik, der er højt på dagsordenen for de private sociale tilbud er, at de frygter juridiske uklarheder i forbindelse med en omdannelse til selveje.⁴ Hele 54 pct. af de private sociale tilbud, som ikke ønsker selvejemodellen, har angivet dette som en bekymring.

Som en respondent har uddybet efterfølgende:

”Jeg ønsker at fortsætte min virksomhed som den er nu, hvor jeg har mulighed for at tilbyde både borgere og personale høj kvalitet, og løbende udvikle på de specialkompetencer det kræver at kunne tilbyde høj kvalitet og gode arbejdsbetingelser.”

⁴ En bekymring som langt fra er ubegrundet, da kommunen ofte ønsker mest mulig indflydelse på opgaveløsningen, og institutionen den højst mulige grad af selvbestemmelse (Markert, L. m.fl. (2020, 12). Det juridiske aspekt: Kommuner og ”selvejende institutioner”. *Dagens Dagsorden* 39: 11-14.)

Opsummering	<p>Samlet set viser rundspørgen, at tilbudsledernes bekymring for en tvungen omdannelse til selvejekonstruktion bunder i både kvalitetsmæssige og organisatoriske udfordringer. For de private tilbud vil en omdannelse være lig med øgede udfordringer, der bl.a. tæller mindre rum for innovation, kvalitet og specialisering i tilbuddene. Rent organisatorisk og økonomisk er det også de private tilbuds vurdering, at en tvangsomdannelse til selveje vil have store konsekvenser.</p>
	Metode
Datagrundlag	<p>I perioden 14. til 30. oktober udsendte DI en spørgeskemaundersøgelse til over 250 private sociale tilbud. E-mails var indsamlet af Tilbudsportalen for sociale tilbud i maj, 2020.</p> <p>Invitations- og påmindelsesmail kan rekvireres ved henvendelse til Frederik Engelke, fren@di.dk eller Peter T. Kristoffersen, petk@di.dk</p>
Svarprocent	<p>Af de over 250 private sociale tilbud besvarede 140 tilbud undersøgelsen. Efter rensning af data med ufuldendte besvarelser udgjorde analysens datagrundlag 139. Hvilket svarer til en svarprocent på 55,6 pct.</p>
Selektionsbias	<p>Analysens datagrundlag kan være influeret af selektionsbias. Det kan eksempelvis ikke udelukkes, at de særligt politisk interesserede ledere af private sociale tilbud i højere grad har besvaret undersøgelsen relativt til resten af populationen.⁵ Dette kunne være imødekommet med et batteri af spørgsmål omhandlende respondenternes politiske holdninger. Men for at sikre en mindre grad af frafald blandt respondenterne grundet træthed over undersøgelsens længde blev sådanne spørgsmål ikke inkluderet.⁶</p>
Repræsentativitet	<p>Det er værd at nævne, at datagrundlaget for denne analyse har en lavere grad af socialpædagogiske opholdssteder (21,1 pct.) sammenlignet med populationen (26,3 pct.). Derudover har datagrundlaget for denne analyse også en lavere repræsentativitet af midlertidige botilbud (28,7 pct.) sammenlignet med populationen (34,5 pct.).⁷</p>

⁵ Bethlehem, J. (2010). Selection Bias in Web Surveys. *International Statistical Review* Vol. 78(2), pp. 161-188.

⁶ Backor, K. m.fl. (2007). Estimating Survey Fatigue in Time Use Study. *The Stanford Institute for the Quantitative Study of Society (SIQSS)*.

⁷ Til sammenligningsgrundlag er der taget udgangspunkt i Social- og Indenrigsministeriet (2020). Sociale tilbud til målgrupper – virksomhedsformer og størrelse. *Velfærdspolitisk Analyse, nr. 27*.

Tilbud, der danner grundlag for analysen

Vendes blikket mod den geografiske placering af de respektive tilbud, har datagrundlaget for denne analyse en overrepræsentation af tilbud placeret i Nordjylland (3 pct.-point) og Sjælland (11 pct.-point) sammenlignet med hele populationen. Omvendt er der en underrepræsentation af tilbud placeret i Syd- og Sønderjylland (6 pct.-point) og i Midtjylland (7,2 pct.-point). For Hovedstaden afviger datagrundlaget kun med 0,2 pct.-point fra populationen.⁸

Med ovenstående pointer i mente er det dog DI's vurdering, at stikprøvens repræsentativitet samlet set er tilfredsstillende.

Datagrundlaget for de private sociale tilbud fra Tilbudsportalen indeholder en stor variation af forskellige sociale tilbud. For at sikre så stor repræsentativitet af analysens resultater som muligt er alle tilbud medtaget.⁹ Det drejer sig om følgende tilbud:

- Socialpædagogisk opholdssted, § 66
- Beskyttet beskæftigelsestilbud, § 103
- Aktivitets- og samværstilbud, § 104
- Midlertidigt botilbud, § 107
- Længerevarende botilbud, § 108
- Kvindekrisecenter, § 109
- Forsorgshjem/herberg, § 110
- Ambulant alkoholmisbrugsbehandling, SUL § 141

Spørgsmålsformulering

I figurerne vedrørende kvalitetsmæssige og organisatoriske bevæggrunde for, at private tilbud ikke ønsker at omdanne deres tilbud til selvejende institutioner, har respondenterne haft mulighed for at krydse af ved følgende udsagn:

- Det vil ikke være muligt at øge innovationen i mine tilbud i samme grad som nu
- Det vil ikke være muligt at øge kvaliteten i mine tilbud i samme grad som nu
- Det vil ikke være muligt at tilbyde samme grad af specialisering i tilbuddene som nu
- Mit tilbud får ikke samme muligheder for at ansætte/afskedige medarbejdere, hvis de ikke lever op til kvaliteten af mit tilbud
- Grundet mit tilbuds selskabskonstruktion vil omkostningerne forbundet med en omdannelse være alt for store
- Jeg vil have problemer med at kunne finansiere mit tilbud fra mit pengeinstitut eller andre investorer

⁸ Til sammenligningsgrundlag er der taget udgangspunkt i Social- og Indenrigsministeriet (2020). Geografisk dækning af tilbud på det specialiserede socialområde. *Velfærdspolitisk Analyse*, nr. 25.

⁹ Reference af paragraffer i forlængelse af tilbuddene henviser til Service-loven medmindre andet er angivet.

- Jeg frygter, at der vil opstå juridiske udfordringer ift. spørgsmål om, hvor lidt og hvor meget kommunerne må bestemme over min institutions organisering og drift

Derudover var det mulighed for krydse af ved andre, hvorefter respondenterne kvalitativt kunne uddybe deres svar.